Háskólinn á Akureyri

Vorráðstefna Miðstöðvar skólaþróunar HA 5. apríl 2014

Það verður hverjum að list sem hann leikur

Lifandi starfsþróun - árangursríkt skólastarf

Lifandi menntun –

lifandi starfsþróun –

árangursríkt skólastarf

Jón Torfi Jónasson

jtj@hi.is http://www.hi.is/~jtj/

Kennaradeild Menntavísindasviðs HÍ

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Hvaða spurningar vakna?

Það verður hverjum að list sem hann leikur

Lifandi starfsþróun - árangursríkt skólastarf

Lifandi menntun –

lifandi starfsþróun –

árangursríkt skólastarf

Fagleg, öguð umræða um menntamál

Hve mikil rækt er lögð við notkun hugtaka, t.d. hugtökin, menntun, starfsþróun, mæling, árangur, … ?

Nefni nokkur dæmi, þ.e.

- um skóla og hlutverk þeirra (ekki um menntun í þetta sinn)
- um sérfræði (ekki um fagmennsku í þetta sinn)
- um kennslu byggða á gögnum (evidence based practice, assessment for learning)
- (mætti taka bæði hugtökin læsi – umtalsverður hluti drengja er ekki læs; og brottfall, milli 25 og 30% fólks er brottfallsnemendur – læt þetta bíða annars tíma)

Um hugtökin: *<u>Lifandi</u> skólastarf*

Merking tengist því að verkefnið sé

líflegt, vekjandi, áhugavert, …

líflegt, samvirkt, vakandi fyrir aðstæðum og þátttakendum, …

líflegt, í þróun, tekur eðlilegum breytingum, í takt við tímann, …

líflegt, þroskandi, eflandi, - kosti aga og metnað, …

Um hugtökin: *Lifandi skólastarf*

vekjandi, áhugavert, …
samvirkt, vakandi fyrir aðstæðum og þátttakendum, …
í þróun, tekur eðlilegum breytingum, í takt við tímann, …
þroskandi, eflandi, - kosti aga og metnað, …

	Skólastarfið	Starfsþróun	Árangur
Áhugavert			
Samvirkt			
Breytist			
Krefjandi			

Lifandi menntun – lifandi skólastarf

Menntun - markmið skóla

Umræðu um hlutverk skóla, um menntun vantar oftast inn í umræðu um skólastarf

Rætt er um próf og mælingar, skipulag skólans (einkum kerfisins), launamál, brottfall, tæknivæðingu, álag á kennara, skóla án aðgreiningar, mikið um nýja starfshætti, …

En allt of lítið um hlutverk skólans, jafnvel þegar rætt er um námskrá

Hlutverk skólans til eflingar menntun

Menntun - markmið skóla

Hugmyndir um menntun og skóla ræddar

- *Formlegar hugmyndir, lög, reglur, námskrár, stefnur*
- *Söguleg sýn; hvernig hafa hugmyndir um skólastarf þróast*
- *Gamlar hugmyndir um menntun*
- *Nýjar hugmyndir um menntun*
- *Hvernig sinnum við fortíð, nútíð, framtíð?*
- *Ólík sjónarhorn: fræðsla, kunnátta, hæfni, mikilvægar greinar, grunnþættir, atvinnulíf, einstaklingur, samfélag, PISA, …*
- *Skyld starfsemi; tónlist, aðrar listir, íþróttir, tómstundir, útivist, …*

Menntun - skólastarf

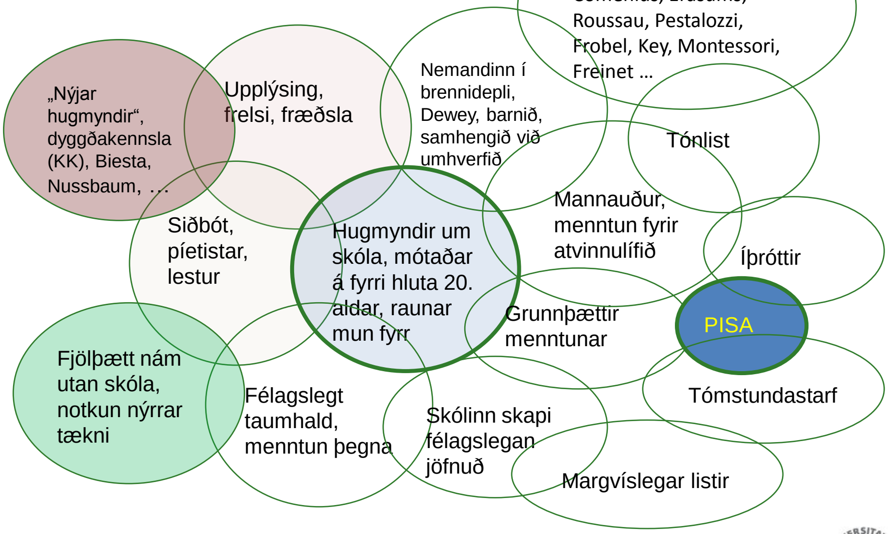

Menntun - skólastarf

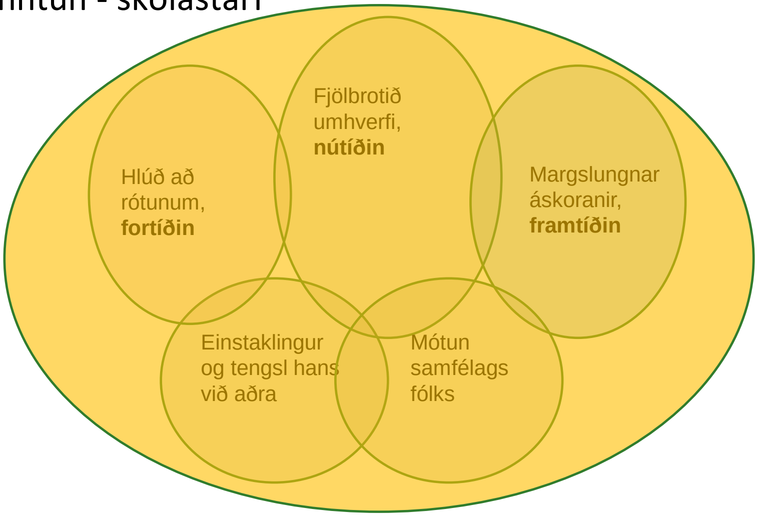

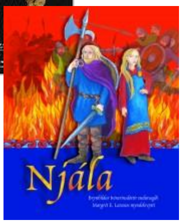

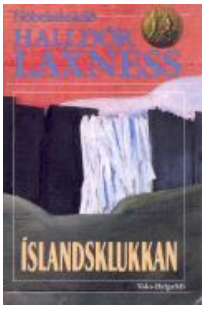

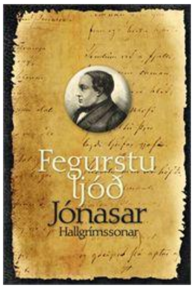

- http://jonas.ms.is/

Sofðu, unga ástin mín,
- úti regnið grætur.
Mamma geymir gullin þín,
gamla leggi og völuskrín.
Við skulum ekki vaka um dimmar nætur.

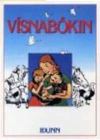

Jónasson Miðst...
Akureyri 5-4-2014

Lifandi starfsþróun

Ég skilgreini starfsþróun aðeins mjög óbeint, en dreg fram atriði sem ættu að fá meira vægi.

Gengið er út frá því að kennarar verði að vera virkir þáttakendur bæði í mótun hennar og framkvæmd, annars verður ekki raunveruleg þróun menntunar.

Þetta gerir málið mjög snúið í framkvæmd og krefst þess að þeir axli þá ábyrgð sem þessu fylgir (og vinnuveitendur þeirra viðurkenni þessa stöðu mála).

(Sjá m.a. Skólabyltingargrein Steingríms Arasonar, 1919).

Um hugtökin: *lifandi starfsþróun*

starfsþróun –

Stöðug þróun starfsins, og þeirra sem sinna því, sem felur í sér breytingu

viðhorfa, viðfangsefna, starfshátta og áherslna í starfi

Tímalína kennarastarfsins og afraksturs þess

Hugsum okkur hóp kennara á aldrinum 31-40 ára												
	1985	1995	2005	2015	2025	2035	2045	2055	2065	2075	2085	2090
Köllum það viðmiðunarhóp árið 2015				31--40								
Aldur kennara	1--10	11--20	21--30	31--40	41--50	51--60	61--70					
Viðmiðunarhópur á táningsaldri		11--20										
	1985	1995	2005	2015	2025	2035	2045	2055	2065	2075	2085	2090
Tökum einn árgang út úr			25	35	45	55	65					
Ár eftir að kennaramenntun lauk			0	10	20	30	40					
Aldur nemenda				10	20	30	40	50	60			
Aldur nemenda					10	20	30	40	50	60		
Aldur nemenda						10	20	30	40	50	60	
Aldur nemenda							10	20	30	40	50	60
	1985	1995	2005	2015	2025	2035	2045	2055	2065	2075	2085	2090

Um hugtökin: *Lifandi skólastarf*

vekjandi, áhugavert, …
samvirkt, vakandi fyrir aðstæðum og þátttakendum, …
í þróun, tekur eðlilegum breytingum, í takt við tímann, …
þroskandi, eflandi, - kosti aga og metnað, …

	Skólastarfið	Starfsþróun	Árangur
Áhugavert			
Samvirkt			
Breytist			
Krefjandi			

Starfsþróun

Hvað ætti m.a. að einkenna starfsþróunina

I. *Almenn umræða um forgangsröðun og verkaskiptingu*
II. *Greinarmunur gerður á verkefnum sem tengjast stofnun, teymum og einstaklingum og skýrar áætlanir fyrir hvoru tveggja*
III. *Viðurkenning á þrepum í þróun sérhæfingar, þ.e. upplýsingum (um t.d. nýjar leiðir eða efnivið), hjálp við fyrstu skrefin og þjálfun og slípun faglegra vinnubragða*

Forgangsröðun og flokkun

I. *Almenn umræða um forgangsröðun og verkaskiptingu*

II. *Greinarmunur gerður á verkefnum sem tengjast stofnun, teymum og einstaklingum og skýrar áætlanir fyrir hvoru tveggja*

T.d. stofnanamenningarleg verkefni, samstilling verklags og viðmiða, lært að breyta, lært að þróast, …

Viðfangsefni minni hópa, eða lítilla hópa eða einstaklinga sem öll verða að fá sitt svigrúm

Endalaust nýtt, amk 5 þús fræðigreinar tengdar menntun bætast við í hverjum mánuði ++

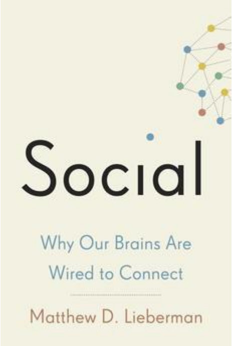

- http://www.psychologytoday.com/blog/social-brain-social-mind/201310/are-we-wired-be-social

Jubilee Centre for Character and Values

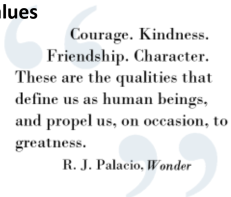

- http://jubileecentre.ac.uk/userfiles/jubileecentre/pdf/other-centre-papers/Framework..pdf
- https://theconversation.com/schools-can-teach-character-but-what-sort-of-person-do-we-want-to-produce-23201

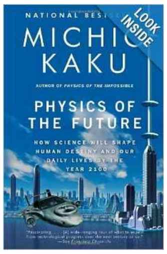

Replaced by robots?

Submitted by FHI_admin on Fri, 14/03/2014 - 01:00
Will your job be vulnerable to automation? See our Oxford Martin Seminar by Carl Frey and Mike Osborne.

http://www.futuretech.ox.ac.uk/replaced-robots

[Changing Global Environments]

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón ... þróunar

[Council of Europe Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education]

[Teacher education for change: The theory behind the Council of Europe Pestalozzi Programme]

[A teachers' manifesto for the 21st century]

[International Summit on the Teaching Profession]
Organised by, inter alia OECD, and Education International (the global federation of teachers' unions)

[2013: Teacher Quality]
[2012: Teaching and Leadership for the 21st Century]
[2011: Improving Teaching Quality Around the World]

[2011
Building a High-Quality Teaching Profession
Lessons from around the World]

[2012
Preparing Teachers and Developing School Leaders for the 21st Century
Lessons from around the World]

[2013
Teachers for the 21st Century
Using Evaluation to Improve Teaching]

MacBeath, John (2012) *[The Future of the Teaching Profession]*, 2012.

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð sk
Akureyri 5-4-2014

Massive documentation related the development of education Examples of OECD studies

Against the Odds *Disadvantaged Students Who Succeed in School, June 2011*

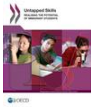

Untapped Skills *Realising the Potential of Immigrant Students, July 2012*

Grade Expectations *How Marks and Education Policies Shape Students' Ambitions , Dec 2012*

Education Today 2013 *The OECD Perspective, Dec 2012*

Closing the Gender Gap *Act Now, Dec 2012*

Connected Minds *Technology and Today's Learners, July 2012*

Art for Art's Sake? *The Impact of Arts Education, June 2013*

Mótun sérfræðings

Viðurkenning á a.m.k. þremur þrepum í þróun sérhæfingar, þ.e. upplýsingum (um t.d. nýjar leiðir eða efnivið) er safnað, hjálp fengin við fyrstu skrefin og fagleg vinnubrögð þarf síðan að þjálfa og slípa. (Ericsson, Anderson)

I. *Nýrrar þekkingar aflað um nýtt efni, nýtt verklag, nýja menningu, nýtt umhverfi; sennilega erfiðasta þrepið af mörgum ástæðum. (Námskeið, fundir, ráðstefnur? Samræða, tillögur um áherslur.)*

II. *Hugmyndir prófaðar, fólk fikrar sig áfram, sníður af ótal galla og agnúa og hverfur stundum frá því sem reynt var; (passar inn í umræðuna um lærlingstímabil, nema að þetta á alltaf við þegar nýtt er prófað). (Þróunarverkefni – alfa.)*

III. *Einstaklingar, hópar eða stofnanir slípa útfærsluna og ná tökum á henni; þetta tekur oft langan tíma og krefst mikillar endurgjafar frá öðrum ; mótandi mat (formative evaluation) á við um okkur eins og nemendur okkar og raunar allar fagstéttir. (Þróunarverkefni – beta.)*

http://www.psychologytoday.com/blog/youre-hired/201109/how-become-expert

Rannsóknir -skólaþróun

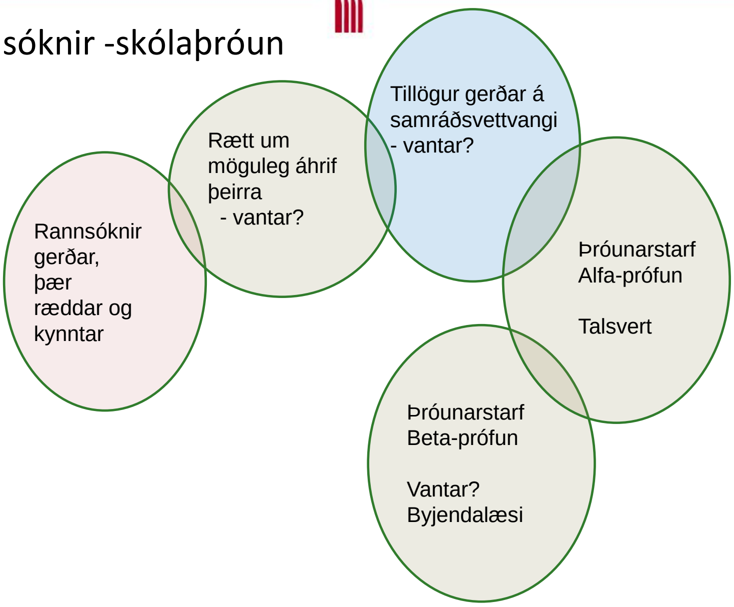

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014

Árangursríkt skólastarf

Árangursríkt skólastarf verður aðeins metið á grundvelli þess hlutverks sem skólastarfið hefur.

Hvað einkennir árangursríkt skólastarf, er þess vegna mjög snúin spurning? Hvað er til marks um árangursríkt skólastarf? Hvaða þættir skipta mestu og síðan hverjir skipta miklu máli þegar mat skal lagt á árangursríkt skólastarf? Sumum finnst þetta ekkert vandamál. Það er misskilningur.

Hvaða mat er síðan í raun lagt á skólastarfið og hvað er síðan gert við það?

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014

Menntun - skólastarf

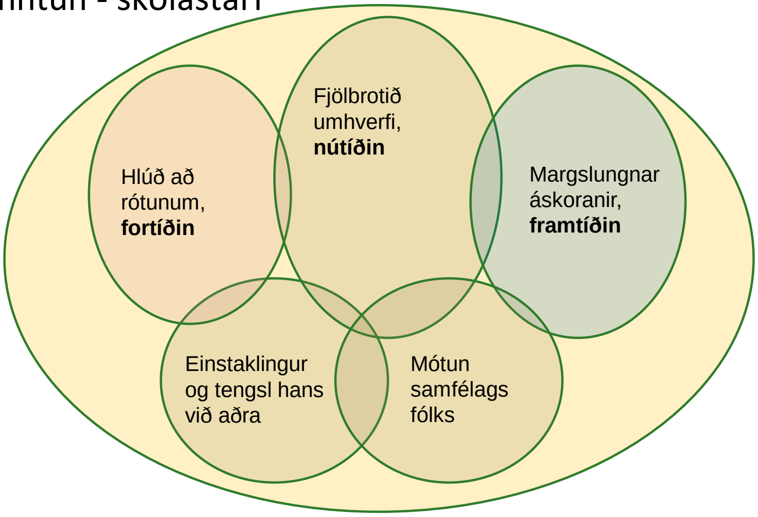

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014

Um hugtökin: *lifandi starfsþróun*

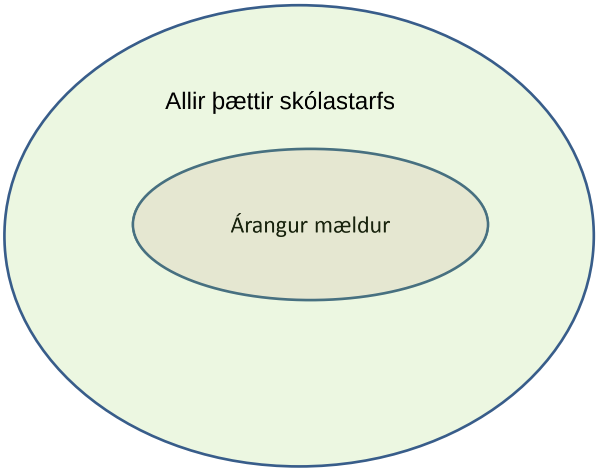

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014

Árangursríkt skólastarf

Hvað er mælt og hvaða áhrif hefur það?

Hvað er ekki mælt? Hvaða máli skiptir það?

Árangursríkt skólastarf

Skoðum málið frá fjórum sjónarhornum:

- PISA flokkur mælinga
- Mæling á frammistöðu einstakra nemenda, t.d. skimunarpróf
- Hvaða orð eru notuð, próf, mat, mæling, athugun?
- Á hverju byggist mat? Hvernig eru gögn notuð? Mótandi mat

PISA   Samræmd próf/hefðbundin próf   Skimunarpróf   Greining

Staða kerfis   Staðfesting á hæfni einstaklings   Mat til menntunar

←→

Heildir   Einstaklingar   Einstök efnisatriði, ferli, viðhorf

PISA 2012

- What Students Know and Can Do: Student Performance in Mathematics, Reading and Science (Volume I), French
- Excellence through Equity: Giving Every Student the Chance to Succeed (Volume II)
- Ready to Learn: Students' Engagement, Drive and Self-Beliefs (Volume III)
- What Makes Schools Successful? Resources, Policies and Practices (Volume IV)
- Creative Problem Solving: Students’ skills in tackling real-life problems (Volume V)

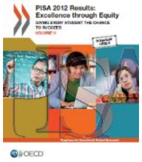

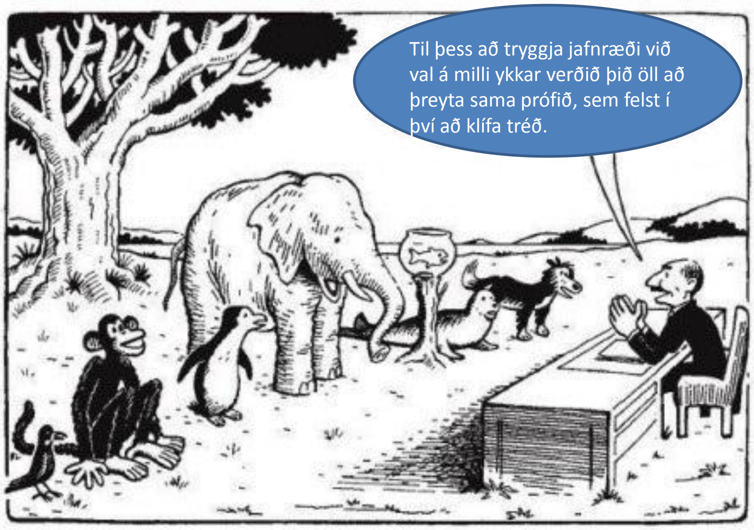

HÁSKÓLI ÍSLANDS
Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014

Fagmennskan og mælingar

Það skiptir máli hverju á að ná fram, hvaða markmið eru sett, hvernig staðan er metin og hvað er gert í framhaldinu.

Fikrum okkur í átt að agaðri umræðu

Okkur er sagt að nokkuð stór hluti þjóðarinnar sé ólæs; það fer þó eftir því hvað átt er við, og ég hef mínar efasemdir, en hef þó svolitla tilhneigingu til að hallast að þessu því mér finnst t.d. býsna stór hópur ólæs á PISA niðurstöðurnar.

Fikrum okkur í átt að agaðri umræðu

Verjum miklu meiri tíma til þess að ræða

- *Um menntun, og um skólastarf*
- *Um starfsþróun, viðamesta nýja verkefni skólakerfisins?*
- *Um fagmennsku og hvernig maður valdi á hlutunum*
- *Um mælingar og notkun þeirra, m.a. þann vanda sem skapast þegar sumt er mælt en annað ekki og þegar enginn hefur minnstu hugmynd hvað má eða er hægt að gera við sum gögnin*
- *Um það hvernig við brúum bilið á milli orða og athafna, athafna sérfræðingsins, - athafna fagmanns með sjálftraust*

Kærar þakkir

Um hugtökin: *lifandi starfsþróun*

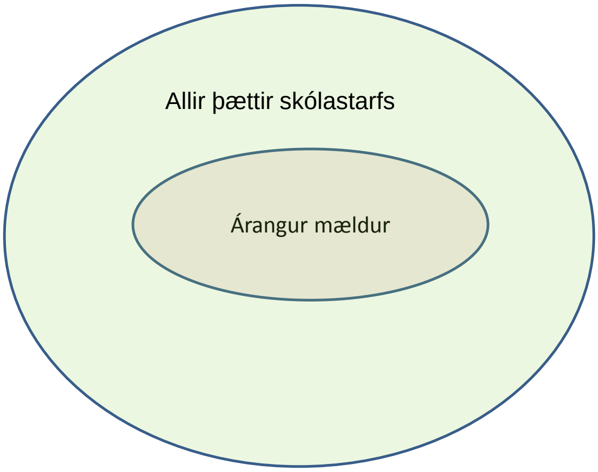

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Jón Torfi Jónasson Miðstöð skólaþróunar
Akureyri 5-4-2014